

CHỦ ĐỀ 1

MÁY TÍNH VÀ CỘNG ĐỒNG

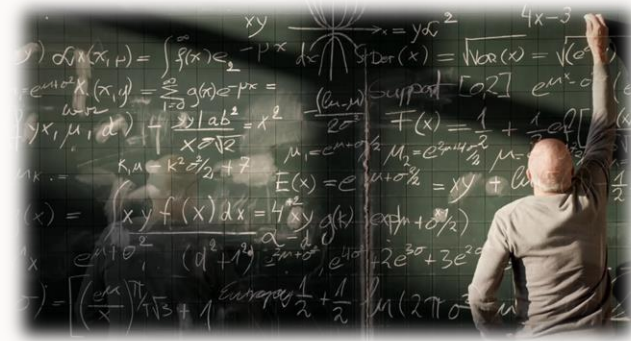
BÀI 1

THÔNG TIN VÀ DỮ LIỆU

Mục tiêu

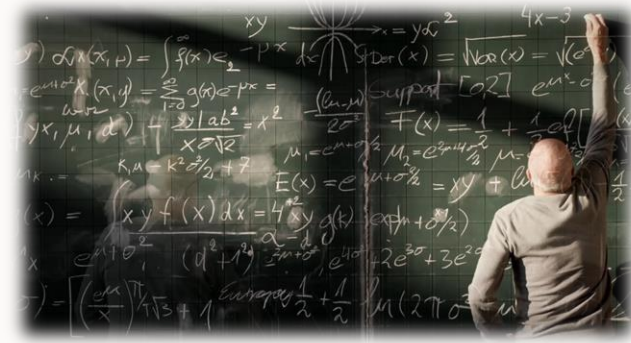
- ✓ Biết được sự khác nhau giữa thông tin và dữ liệu
- ✓ Phân biệt được thông tin và vật mang tin
- ✓ Minh họa được mối quan hệ giữa thông tin và dữ liệu
- ✓ Minh họa được tầm quan trọng của thông tin

Trong cuộc sống hằng ngày em nhìn thấy những gì xung quanh em?

Em nhìn thấy những con số, dòng chữ, những hình ảnh trong sách, nghe tiếng chim hót, tiếng xe cộ trên đường, ...

Tất cả những gì em thấy được bộ phận nào của chúng ta thu nhận?

Tất cả những gì em thấy được bộ phận các giác quan thu nhận và não xử lý.

1. THÔNG TIN VÀ DỮ LIỆU

Hoạt động 1

Thấy gì? Biết gì?

“Trên đường từ nhà đến trường, Minh phải đi qua nhiều ngã tư đông đúc. Để đi qua các ngã tư này, Minh phải chú ý quan sát các đèn giao thông. Khi thấy đèn có màu xanh theo hướng di chuyển của mình và các xe bên chiều đèn đỏ dừng lại hẳn, Minh biết có thể qua đường an toàn và quyết định nhanh chóng qua đường trước khi đèn chuyển sang màu đỏ.”

Sau khi đọc đoạn văn trên em hãy cho biết: Bạn Minh đã thấy những gì và biết được điều gì để quyết định nhanh chóng qua đường?

Thấy gì?	Biết gì?
- Nhiều ngã tư đông đúc (nhiều xe cộ và nhiều người)	Có nguy cơ mất an toàn giao thông -> Phải chú ý quan sát
- Đèn giao thông dành cho người đi bộ chuyển sang màu xanh - Các xe di chuyển chiều đèn đỏ dừng lại	Có thể qua đường an toàn -> Quyết định qua đường nhanh chóng

Dữ liệu

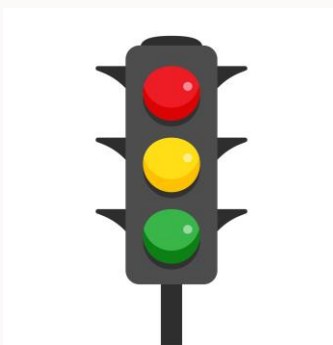
Thông tin

Hoạt động 1

Thấy gì? Biết gì?

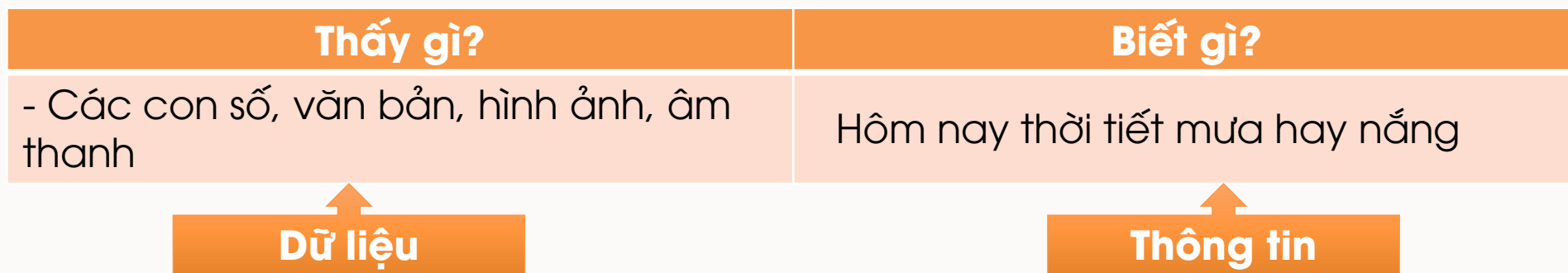
“Trên đường từ nhà đến trường, Minh phải đi qua nhiều ngã tư đông đúc. Để đi qua các ngã tư này, Minh phải chú ý quan sát các đèn giao thông. Khi thấy đèn có màu xanh theo hướng di chuyển của mình và các xe bên chiều đèn đỏ dừng lại hẳn, Minh biết có thể qua đường an toàn và quyết định nhanh chóng qua đường trước khi đèn chuyển sang màu đỏ.”

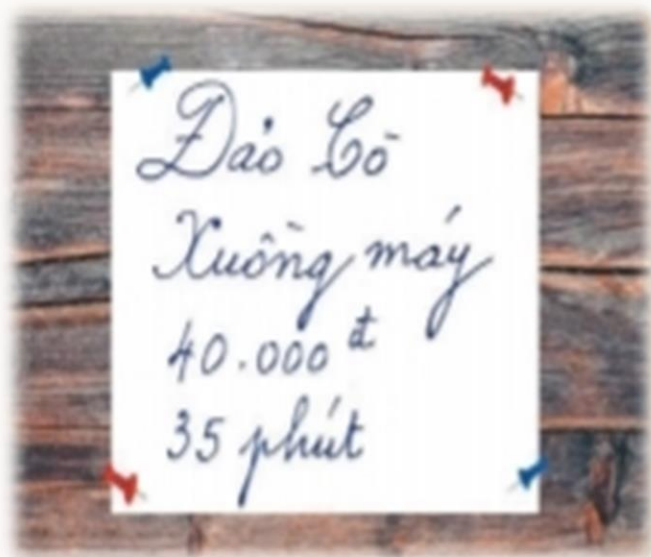
Sau khi đọc đoạn văn trên em hãy cho biết: Bạn Minh đã thấy những gì và biết được điều gì để quyết định nhanh chóng qua đường?

Bạn An xem mục dự báo thời tiết trên ti vi. An thấy các con số, văn bản, hình ảnh và âm thanh

Thấy gì?	Biết gì?
- Các con số, chữ viết trên bảng	Giá vé là 40.000đ và thời gian đi là 35 phút

Dữ liệu

Thông tin

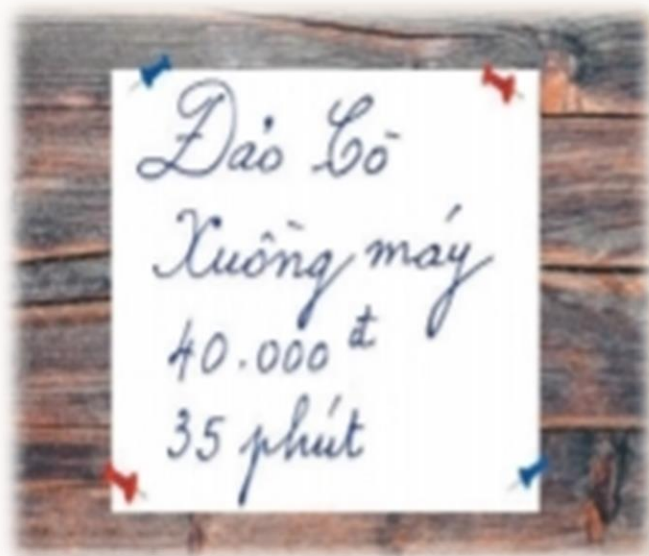
Vật mang tin?

Tấm bảng

Vật mang tin?

Mối quan hệ giữa dữ liệu và thông tin

Dữ liệu đem lại thông tin nên đôi khi “dữ liệu” cũng được thay bằng “thông tin”

- Thông tin là những gì đem lại hiểu biết cho con người về thế giới xung quanh và về chính bản thân mình.
- Thông tin được ghi lên vật mang thông tin trở thành dữ liệu. Dữ liệu được thể hiện dưới dạng những con số, văn bản, hình ảnh và âm thanh.
- Vật mang thông tin là phương tiện được dùng để lưu trữ và truyền tải thông tin, ví dụ: giấy viết, đĩa CD, thẻ nhớ,

1. Em hãy ghép mục ở cột A với mục phù hợp ở cột B

A	B
1) Thông tin	a) Các số, văn bản, hình ảnh, âm thanh,...
2) Dữ liệu	b) Những gì đem lại hiểu biết cho con người về thế giới xung quanh và chính bản thân mình.
3) Vật mang tin	c) Vật chứa dữ liệu.

2. Mỗi dòng sau đây là thông tin hay dữ liệu

16:00	0123456789
Hãy gọi cho tôi lúc 16 giờ theo số điện thoại 0123456789!	

Dữ liệu

Thông tin

Phát biểu nào sau đây là đúng?

- A. Dữ liệu chỉ có thể được hiểu bởi những người có trình độ cao.
- B. Dữ liệu là những giá trị số do con người nghĩ ra.
- C. Dữ liệu được thể hiện dưới dạng con số, văn bản, hình ảnh, âm thanh.
- D. Dữ liệu chỉ có ở trong máy tính.

Xem bản tin dự báo thời tiết như Hình 1, bạn Khoa kết luận: "Hôm nay, trời có mưa". Phát biểu nào sau đây đúng?

Hình 1. Bản tin dự báo thời tiết

- A. Bản tin dự báo thời tiết là dữ liệu, kết luận của Khoa là thông tin.
- B. Bản tin dự báo thời tiết là thông tin, kết luận của Khoa là dữ liệu.
- C. Những con số trong bản tin dự báo thời tiết là thông tin.
- D. Bản tin dự báo thời tiết và kết luận của Khoa đều là dữ liệu

Theo bảng chỉ dẫn, Lan biết được từ vị trí mà mình đang đứng để đến được Nhà ga đi cáp treo (10) thì cần rẽ phải sau đó đi thẳng.

Điều Lan nhận biết được gọi là:

- A. Vật mang tin
- B. thông tin
- C. dữ liệu
- D. vật mang tin, thông tin và dữ liệu

2. TẦM QUAN TRỌNG CỦA THÔNG TIN

CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ NĂM 1954

Thời gian: Từ ngày 13 tháng 3 đến ngày 7 tháng 5 năm 1954

Địa điểm: tại thung lũng Mường Thanh, Điện Biên Phủ

Diễn biến: Chiến dịch bắt đầu với cuộc tấn công vào cứ điểm Him Lam và Độc Lập. Quân đội Nhân dân VN dưới sự lãnh đạo của Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã tấn công các đợt liên tục và mạnh mẽ, bao vây và tiêu diệt cứ điểm của Pháp.

Kết quả: Chiến dịch kết thúc với thắng lợi quyết định của Việt Nam.

Bài học CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ cho em biết những thông tin gì?

-> Bài học CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ cho em biết thời gian, địa điểm, diễn biến, kết quả, ... của trận đánh

CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ NĂM 1954

Thời gian: Từ ngày 13 tháng 3 đến ngày 7 tháng 5 năm 1954

Địa điểm: tại thung lũng Mường Thanh, Điện Biên Phủ

Diễn biến: Chiến dịch bắt đầu với cuộc tấn công vào cứ điểm Him Lam và Độc Lập. Quân đội Nhân dân VN dưới sự lãnh đạo của Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã tấn công các đợt liên tục và mạnh mẽ, bao vây và tiêu diệt cứ điểm của Pháp.

Kết quả: Chiến dịch kết thúc với thắng lợi quyết định của Việt Nam.

Những thông tin đó có ý nghĩa như thế nào?

- Tinh thần dũng cảm của quân và dân ta
- Truyền thống chiến đấu chống giặc ngoại xâm của dân tộc ta

CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ NĂM 1954

Thời gian: Từ ngày 13 tháng 3 đến ngày 7 tháng 5 năm 1954

Địa điểm: tại thung lũng Mường Thanh, Điện Biên Phủ

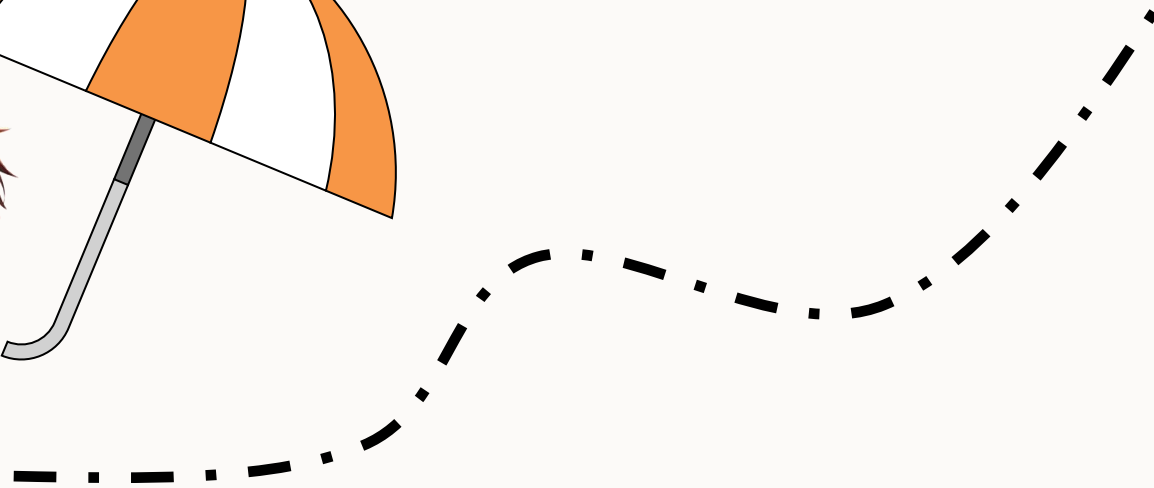
Diễn biến: Chiến dịch bắt đầu với cuộc tấn công vào cứ điểm Him Lam và Độc Lập. Quân đội Nhân dân VN dưới sự lãnh đạo của Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã tấn công các đợt liên tục và mạnh mẽ, bao vây và tiêu diệt cứ điểm của Pháp.

Kết quả: Chiến dịch kết thúc với thắng lợi quyết định của Việt Nam.

Thông tin đem lại những gì cho con người?

-> Thông tin đem lại hiểu biết về thế giới xung quanh cho con người

Trời sắp mưa
đấy nhé!

Trời sắp mưa
đấy nhé!

Thông tin của mẹ làm cho An có hành động gì?

-> An có hành động quay vào nhà và cầm theo chiếc ô

Thông tin của mẹ có khả năng gì đối với An?

-> Thay đổi hành động của An, giúp An có những lựa chọn tốt nhất

- Thông tin đem lại hiểu biết cho con người. Hầu hết hoạt động của con người đều cần đến thông tin.
- Thông tin đúng giúp con người đưa ra những lựa chọn tốt, giúp cho hoạt động của con người đạt hiệu quả.

**LUYỆN
TẬP**

Bảng 1.1 cho biết lượng mưa trung bình hằng tháng (theo đơn vị mm) của hai năm 2017, 2018 ở một số địa phương (theo Tổng cục Thống kê)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Hà Nội	43,8	11,2	73,2	39,0	157,2	200,7	438,6	298,3	248,3	177,1	23,8	65,9
Huế	201	126,6	34,1	119,2	127,9	134,2	258,7	78,2	216,6	325,9	484,5	560,5
Đà Nẵng	78,9	36,1	24,5	89,5	40,9	92,2	216,3	117,1	168,8	308,5	518,6	163,5
Vũng Tàu	58,5	0,4	1,2	22,4	166,8	287,7	203,5	167,6	267,9	297,1	143,0	24,9

a) Các con số trong bảng là thông tin hay dữ liệu?

-> Dữ liệu

Bảng 1.1 cho biết lượng mưa trung bình hằng tháng (theo đơn vị mm) của hai năm 2017, 2018 ở một số địa phương (theo Tổng cục Thống kê)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Hà Nội	43,8	11,2	73,2	39,0	157,2	200,7	438,6	298,3	248,3	177,1	23,8	65,9
Huế	201	126,6	34,1	119,2	127,9	134,2	258,7	78,2	216,6	325,9	484,5	560,5
Đà Nẵng	78,9	36,1	24,5	89,5	40,9	92,2	216,3	117,1	168,8	308,5	518,6	163,5
Vũng Tàu	58,5	0,4	1,2	22,4	166,8	287,7	203,5	167,6	267,9	297,1	143,0	24,9

b) Phát biểu “Tháng 6, Đà Nẵng ít mưa nhất so với các thành phố Hà Nội, Huế, Vũng Tàu” là thông tin hay dữ liệu?

-> Thông tin

Bảng 1.1 cho biết lượng mưa trung bình hằng tháng (theo đơn vị mm) của hai năm 2017, 2018 ở một số địa phương (theo Tổng cục Thống kê)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Hà Nội	43,8	11,2	73,2	39,0	157,2	200,7	438,6	298,3	248,3	177,1	23,8	65,9
Huế	201	126,6	34,1	119,2	127,9	134,2	258,7	78,2	216,6	325,9	484,5	560,5
Đà Nẵng	78,9	36,1	24,5	89,5	40,9	92,2	216,3	117,1	168,8	308,5	518,6	163,5
Vũng Tàu	58,5	0,4	1,2	22,4	166,8	287,7	203,5	167,6	267,9	297,1	143,0	24,9

c) Trả lời câu hỏi “Huế ít mưa nhất vào tháng nào trong năm”?. Câu trả lời là thông tin hay dữ liệu?

→ Hết ít mưa vào tháng 3

→ Câu trả lời trên là thông tin

Bảng 1.1 cho biết lượng mưa trung bình hằng tháng (theo đơn vị mm) của hai năm 2017, 2018 ở một số địa phương (theo Tổng cục Thống kê)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Hà Nội	43,8	11,2	73,2	39,0	157,2	200,7	438,6	298,3	248,3	177,1	23,8	65,9
Huế	201	126,6	34,1	119,2	127,9	134,2	258,7	78,2	216,6	325,9	484,5	560,5
Đà Nẵng	78,9	36,1	24,5	89,5	40,9	92,2	216,3	117,1	168,8	308,5	518,6	163,5
Vũng Tàu	58,5	0,4	1,2	22,4	166,8	287,7	203,5	167,6	267,9	297,1	143,0	24,9

d) Câu trả lời cho câu hỏi c) có ảnh hưởng đến việc lựa chọn thời gian và địa điểm du lịch không?

-> Có ảnh hưởng

VẬN DỤNG

1. Em hãy lấy ví dụ cho thấy thông tin giúp em:

- a) Có những lựa chọn trang phục phù hợp hơn.
- b) Đảm bảo an toàn khi tham gia giao thông.

a) - Hôm nay nhiệt độ ngoài trời là 30°C , nắng rất oi bức

-> Em cần mặc quần áo thoáng mát khi ở nhà và khi ra ngoài đường em cần mang áo dài tay

- Thời tiết mùa đông đang là 17°C

-> Em cần mặc quần áo dày và ấm để giữ ấm cơ thể

b) - Tham gia giao thông cần phải đi đúng làn đường

- Không dàn hàng 2 hàng 3 khi tham gia giao thông

- Khi qua đường cần phải chú ý quan sát

2. Em hãy nêu ví dụ về mặt mang tin giúp ích cho việc học tập của em.

- Máy chiếu
- Sách giáo khoa
- vở học tập
- Cái bảng
- ...